

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології та соціології
Кафедра загальної та соціальної психології та соціології

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

«Загальна психологія. Мотивація та емоції»

галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки

Підготовки бакалавра

Спеціальності 053 «Психологія»

Освітньо-професійної програми

«Психологія», «Практична психологія»

*Силабус навчальної дисципліни
для денної та заочної форм навчання*

Луцьк – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Загальна психологія. Мотивація та емоції» галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки, підготовки бакалавра, освітньо-професійної програми «Психологія», «Практична психологія».

Розробник: Кихтюк Оксана Василівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри загальної і соціальної психології та соціології

Протокол № 1 від 15 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри: Лазорко О.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

ДФН

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціально-поведінкові науки 053 – «Психологія» «Психологія»; «Практична психологія» бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів _180_/_6_		Рік навчання__1__
		Семестр__2-ий__
		Лекції _32__ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 30 год. Лабораторні _32__ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота _74__ год.
		Консультації__12__ год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання українська		

Таблиця 2

ЗФН

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціально-поведінкові науки 053 – «Психологія» «Психологія»; «Практична психологія» бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів _180_/_6_		Рік навчання__1__
		Семестр__2-ий__
		Лекції _16__ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 8 год. Лабораторні _10__ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота _132__ год.
		Консультації__14__ год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання українська		

Таблиця 3

ДФН М/С

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціально-поведінкові науки 053 – «Психологія» «Психологія»; «Практична психологія» бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів _150_/_5_		Рік навчання ___1___
		Семестр _2_-ий
		Лекції _32___ год.
		Практичні (семінарські) 30 год. Лабораторні _30___ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота _46___ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації _12___ год.
	Форма контролю: <u>екзамен</u>	
Мова навчання українська		

Таблиця 4

ЗФН М/С

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання на базі молодшого спеціаліста	05 Соціально-поведінкові науки 053 – «Психологія» «Психологія»; «Практична психологія» бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів _150_/_5_		Рік навчання ___1___
		Семестр _2_-ий
		Лекції _10___ год.
		Практичні (семінарські) 6 год. Лабораторні _6___ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота _116___ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації _12___ год.
	Форма контролю: <u>екзамен</u>	
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові Кихтюк Оксана Василівна

Науковий ступінь: кандидат психологічних наук

Вчене звання: *доцент*

Посада: *доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології*

Контактна інформація: +38 095 818 5048; kyhtuik@gmail.com

Дні занять: вівторок

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щовівторка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 111. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис дисципліни

1. **АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ:** навчальна програма розрахована на студентів факультету психології, спеціальності 053 «Психологія», напряму підготовки «Психологія» та «Практична психологія» навчально-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» і повністю відповідає нормативам Міністерства освіти України щодо підготовки фахівців-психологів.
2. **Пререквізити:** головною метою навчальної дисципліни «Психологія мотивацій та емоцій» є продовження освоєння базових дисциплін, навчальних курсів «Вступ до спеціальності», «Пізнавальні процеси», «Загальної психології», з метою вивчення розділу «Психологія регулятивної сфери».
3. **МЕТОЮ** є формування у студентів-психологів базового системного мислення з основ загальної психології та комплексу спеціальних знань щодо регулятивної сфери особистості, вироблення вмінь аналізувати мотивацію поведінки та діяльності, визначати спонукальні фактори, що їх детермінують. Програма курсу передбачає розвиток спеціальних навичок розуміння емоційної та вольової активності людини, її „сили волі” та самоініціації вольового зусилля. Вивчення курсу повинно допомогти студенту опанувати форми практичної роботи щодо розвитку мотивації досягнення, відчуття особистісної причинності, збільшення мотиву прагнення до успіху та вироблення вміння керувати власними емоціями та поведінкою.

4.ЗАВДАННЯ:

- 1) сформувати у студентів чітку, струнку систему уявлень про мотиваційну, емоційну та вольову сфери людини та їх роль у життєдіяльності особистості;
- 2) забезпечити розуміння студентами принципів відмінностей між поняттями “мотивація”, “мотивування”, “мотив”, “потреба”, “мета, ціль” та ін.;
- 3) виробити у студентів вміння здійснювати психологічну діагностику регулятивної сфери особистості, адекватно використовувати та інтерпретувати результати психодіагностичних методик;
- 4) озброїти студентів вміннями та засобами активного позитивного психологічного впливу на різноманітні аспекти формування мотивації досягнення, розвитку емоційного інтелекту та вольової цілеспрямованості;
- 5) навчити студентів застосовувати базові знання з загальної психології, зокрема психології регулятивної сфери при аналізі різноманітних психологічних проблем особистості у практиці психотерапії, психоконсультавання та психотренінгу.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ):

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності:

- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики.
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Студенти повинні знати:

- основні напрямки (наукові школи) дослідження регулятивної сфери особистості;
- поняття потреби, її формування та розуміння у психології;
- структуру і властивості мотивів;
- мотивування і усвідомлення мотивів;
- цілеутворення та усвідомлення цілей;
- особливості мотивації досягнення успіху;
- визначення критеріїв успіху та невдачі;
- оцінку ролі сміливості та ризику в досягненні успіху;
- поняття особистісної причинності як детермінанти активності;
- проблему каузальної атрибуції;
- мотивацію допомоги, агресії, влади;
- психологічні механізми розвитку мотивації;
- зв'язок мотивації, емоцій та волі

вміти:

- використовувати психологічні підходи, теорії та закономірності розвитку регулятивної сфери в онтогенезі для аналізу конкретних психологічних проблем;
- використовувати різні методи діагностичної роботи для вивчення та аналізу особливостей регулятивної сфери особистості;
- здійснювати тренінгову, психокорекційну та консультативну роботу з питань розвитку мотивації досягнення та емоційного інтелекту; формування

особистісної причинності та вольової саморегуляції, подолання завченої безпорадності та прагнення до уникнення невдач тощо.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Структура навчальної дисципліни представлена у вигляді таблиць для денної та заочної форми відповідно.

Таблиця 5

ДФН

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак./ Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Проблеми мотиву та мотивації у психологічних дослідженнях						
Тема 1. Поняття мотиву і мотивації у психології. Види мотивів та їх характеристика		2	2	6		
Тема 2. Мотивування і усвідомлення мотивів. Полімотивованість діяльності		2	2	5		
Тема 3. Мета як спонукальний фактор. Мотивація досягнення		2	2	5		
Тема 4. Психологічні теорії мотивації		2	2	5		
Тема 5. Особистісна причинність як детермінанта активності. Успіх і невдача. Формування завченої безпорадності		2	2	5		
Тема 6. Приписування причин: теорія каузальної атрибуції		2	2	6		
Тема 7. Психологічні механізми розвитку мотивації		2	2	2		
Тема 8. Мотиваційне переключення і зумовлення		2		2		
Тема 9. Мотивація допомоги				4	2	
Тема 10. Мотивація агресії				2	2	
Тема 11. Мотивація влади				2	2	
Разом за модулем 1	50	16	15/16	44	6	
Змістовий модуль 2. Психологічні механізми емоційної та вольової регуляції поведінки та діяльності людини						
Тема 12. Поняття емоції та емоційної регуляції поведінки		2	4	5		
Тема 13. Психологічні теорії емоцій		4	2	5	2	
Тема 14. Емоційні стани та емоційні переживання особистості		4	4	5		
Тема 15. Поняття волі та		2	2	5	2	

вольової регуляції поведінки і діяльності людини						
Тема 16. Теорії волі		2	2	5	2	
Тема 17. Вольові якості особистості		2	2	5		
Разом за модулем 2	44	16	15\16	30	6	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота (МКР 1+ МКР 2)						30+30+60
Інше (вказати)						
Всього годин / Балів	94	32	30/32	74	12	

Таблиця 6

ЗФН

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак./ Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Проблеми мотиву та мотивації у психологічних дослідженнях						
Тема 1. Поняття мотиву і мотивації у психології. Види мотивів та їх характеристика		2	2	6		
Тема 2. Мотивування і усвідомлення мотивів. Полімотивованість діяльності		2	2	5		
Тема 3. Мета як спонукальний фактор. Мотивація досягнення		2	2	5		
Тема 4. Психологічні теорії мотивації		2	2	5		
Тема 5. Особистісна причинність як детермінанта активності. Успіх і невдача. Формування завченої безпорадності		2	2	5		
Тема 6. Приписування причин: теорія каузальної атрибуції		2	2	6		
Тема 7. Психологічні механізми розвитку мотивації		2	2	2		
Тема 8. Мотиваційне переключення і зумовлення		2		2		
Тема 9. Мотивація допомоги				4	2	
Тема 10. Мотивація агресії				2	2	
Тема 11. Мотивація влади				2	2	
Разом за модулем 1	50	16	15/16	44	6	
Змістовий модуль 2. Психологічні механізми емоційної та вольової регуляції поведінки та діяльності людини						
Тема 12. Поняття емоції та емоційної регуляції поведінки		2	4	5		
Тема 13. Психологічні теорії емоцій		4	2	5	2	

Тема 14. Емоційні стани та емоційні переживання особистості		4	4	5		
Тема 15. Поняття волі та вольової регуляції поведінки і діяльності людини		2	2	5	2	
Тема 16. Теорії волі		2	2	5	2	
Тема 17. Вольові якості особистості		2	2	5		
Разом за модулем 2	44	16	15\16	30	6	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота (МКР 1+ МКР 2)						30+30+60
Інше (вказати)						
Всього годин / Балів						
	94	32	30/32	74	12	

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання:

Тема: Мотивація допомоги

1. Просоціальна поведінка, вплив соціальних норм на просоціальну поведінку.
 2. Ситуативні чинники надання допомоги (інформація про об’єкт допомоги). Зважування витрат і користі.
 3. Дифузія відповідальності.
 4. Вплив співпереживання на надання допомоги.
 5. Теоретико-мотиваційна концепція С.Шварца.
- Література: 1) обов’язкова: 15-17; 2) додаткова: 5, 10, 24, 38, 54.*

Тема: Мотивація агресії

Поняття агресії. Теорії агресії.

- 1) теорія потягів;
- 2) фрустраційна теорія агресії;
- 3) теорія соціального насліддя;
- 4) теорія Л.Берковітца (гнів і пускові подразники як детермінанти агресії);
- 5) гіпотеза катарсиса.

Дослідження взаємності (норми відплати і помсти).

Самовиправдання агресивних дій.

Про- і антисоціальна агресія.

Інструментальна та ворожа агресія.

Ситуативні фактори агресивної поведінки.

- 1) намір, що приписується нападникові;
- 2) очікування помсти за вчинену агресію;
- 3) ключові подразники, які сприяють агресії;
- 4) задоволення в результаті досягнення мети агресії;
- 5) самооцінка (почуття провини);
- 6) оцінка з боку інших людей.

Вплив телебачення на агресивність.

Література: 1) обов’язкова: 15-17; 2) додаткова: 5, 10, 24, 38, 54.

Тема: Мотивація влади

1. Поняття мотивації влади. Мотиваційні профілі. Місце прагнення до влади в мотиваційній системі особистості.
2. Егоцентрична і соціоцентрична влада.
3. Інструментальна та внутрішня мотивація влади.
4. Влада, афіліція і досягнення.
5. Поняття ерозії влади.
6. Зростання прагнення до влади внаслідок її реалізації.
7. Джерела (засоби) влади.
8. Реалізація влади.
9. Сфери використання влади.
10. Теорії влади К.Хорні і Е.Фрома.

Література: 1) обов'язкова: 15-17; 2) додаткова: 5, 10, 24, 38, 54.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних та лабораторних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

Специфіка викладання курсу полягає у використанні двох видів контролю: поточного і підсумкового.

Поточний контроль включає в себе:

- тестування – така форма контролю дозволяє перевірити загальну підготовку студентів до кожного заняття, проводяться регулярно на вибірковій основі;
- опитування – проводиться з метою виявлення вміння студентами оперувати вчитаним викладачем матеріалом, відповідати на додаткові питання, проводиться регулярно на вибірковій основі;

- самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно

Поточний контроль (max=40 балів)				Модульний контроль (max=60 балів)		Заг альна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2		МКР 1- 2	МКР 3; 3-4	
ЗМ1-ЗМ2		ЗМ3-ЗМ4				
Т 1-10	Лаб 1- 8	Т 11- 20	Лаб 9- 16			
10	10	10	10	30	30	100 балів

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо дедлайнів та перескладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

1. Питання модульної контрольної роботи (змістовий модуль I)

1. Підходи до вивчення детермінації активності (поведінки) людини і тварин у працях древніх мислителів.
2. Детермінація поведінки людини у філософії раціоналізму.
3. Рефлекторний підхід у вивченні детермінації поведінки.
4. Психофізичний паралелізм у поглядах на детермінацію поведінки людини.
5. Поняття мотивації з точки зору структурного та процесуального підходів.
6. Зовнішня та внутрішня (процесуальна) мотивація.
7. «Відчуття потоку» як фактор внутрішньої мотивації.
8. «Потреба» і «мотив»: диференціація понять.
9. Етапи формування потреби особистості.
10. Функції потреби особистості.
11. Теорії потреб.
12. Ієрархічна модель класифікації потреб А.Маслоу.
13. Моністичні уявлення про сутність мотиву.
14. Мотив як складне інтегральне психологічне утворення.
15. Структура мотиву.

16. Функції мотиву.
17. Класифікація мотивів.
18. Стадійність мотиваційного процесу.
19. «Вкорочена» мотивація. «Немотивовані» дії і вчинки.
20. Негативна мотивація.
21. Результативний та процесуальний компоненти мотивації.
22. Полімотивованість діяльності.
23. Мотивування та усвідомлення мотивів.
24. Мотиваційна установка. Мрія як різновид мотиваційної установки.
25. Потяги, бажання, хотіння як різновиди мотиваційних утворень.
26. Інтереси як мотиваційні утворення, характеристики інтересів.
27. Спрямованість особистості як мотиваційне утворення.
28. Характеристики мотиваційної сфери особистості.
29. Мотиваційні стани.
30. Мотиваційні властивості особистості.
31. Онтогенетичні особливості мотивації і структури мотиву.
32. Особливості мотивації в період раннього дитинства.
33. Особливості мотивації в період дошкільного дитинства.
34. Особливості мотивації в період молодшого шкільного віку.
35. Особливості мотивації в період середнього шкільного віку.
36. Особливості мотивації в період старшого шкільного віку.
37. Співвідношення мотивів і цілей у мотиваційній сфері особистості.
38. Внутрішні і зовнішні цілі, їх мотиваційне значення.
39. Особливості дії конкретних і загальних цілей на мотивацію і активність.
40. Роль фіксації проміжних результатів діяльності у посиленні мотивації.
41. Проблема мотивації у психоаналітичній теорії особистості З.Фрейда. Структура особистості за З.Фрейдом.
42. Природа і функції психологічного захисту.
43. Форми психологічного захисту, їх аналіз.
44. Психологічний захист і дезадаптація особистості.
45. Мотивація у біхевіористичній концепції Уотсона.
46. Поняття «оперантного навчіння» Ф.Скіннера та «соціального навчіння» А.Бандури.
47. Ефект Торндайка. Роль підкріплення у формуванні поведінки.
48. Модель особистості Курта Левіна. Способи задоволення потреби.
49. Поняття квазіпотреби.
50. Ефект Зейгарник.

2. Питання модульної контрольної роботи (змістовий модуль I)

1. Мотивація досягнення, її роль у досягненні успіху. Формула успіху.
2. Структурні компоненти (формула) мотивації досягнення.
3. Мотив досягнення. «Почуття ефективності».
4. Теоретичні концепції розвитку мотивації досягнення. Дослідження Д.Аткінсона і Д.Мак-Клелланда.
5. Умови формування високої мотивації досягнення.
6. Почуття компетентності та чинники, що впливають на його розвиток.
7. Особистісна причинність як мотиваційний фактор.
8. Внутрішній і зовнішній локуси контролю.
9. Фактори, що підсилюють та знижують переживання особистісної причинності.
10. Мотивація і невдача. Реакції на невдачу.
11. Роль ризику та сміливості у досягненні успіху.
12. Почуття безпорадності. Експерименти М.Селігмена.
13. Фактори виникнення почуття безпорадності.

14. Вплив виховних стратегій на виникнення почуття безпорадності.
15. Поняття причинних схем. Вплив причинних схем на поведінку.
16. Пояснення причин невдачі внутрішніми та зовнішніми факторами.
17. Поняття каузальної атрибуції. Фундаментальна помилка каузальної атрибуції.
18. Мотиваційне переключення.
19. Мотиваційне зумовлення, умови його ефективності.
20. Мотиваційна фіксація. Залежність мотиваційної фіксації від глибини та інтенсивності емоцій.
21. Мотиваційне зміщення (автономізація мотивів).
22. Поняття просоціальної поведінки.
23. Ситуативні чинники надання допомоги. Зважування витрат та користі.
24. Дифузія відповідальності.
25. Вплив соціальних норм на просоціальну поведінку.
26. Вплив співпереживання на ймовірність надання допомоги.
27. Мотиваційна концепція С.Шварца. Стадії альтруїстичної дії.
28. Поняття агресії та агресивної поведінки.
29. Теорії агресії: теорія потягів.
30. Теорії агресії: фрустраційна теорія.
31. Теорії агресії: теорія соціального научіння.
32. Теорії агресії: теорія Л.Берковітца.
33. Дослідження агресії: гіпотеза катарсису.
34. Самовиправдання агресивних дій (А.Бандура).
35. Про- і антисоціальна агресія.
36. Інструментальна і ворожа агресія.
37. Ситуативні фактори агресивної поведінки.
38. Мотивація влади та прагнення до влади у мотиваційній системі особистості.
39. Егоцентрична і соціоцентрична влада.
40. Інструментальна та внутрішня мотивація влади.
41. Ерозія влади та її наслідки.
42. Джерела (засоби) влади.
43. Воля до влади в теорії А.Адлера.
44. Невротичне прагнення до влади в теорії К.Хорні.
45. Теорія влади Е.Фромма.
46. Позитивна мотивація та форми позитивного підкріплення.
47. Негативна мотивація та форми негативного підкріплення.
48. Чинники мотиваційного впливу покарання.
49. Вади покарання як методу мотиваційного впливу.
50. Поняття самопідкріплення, його види.

3. Питання модульної контрольної роботи (змістовий модуль II)

1. Поняття емоції у психології. Роль та функції емоцій в житті людини.
2. Емоційне реагування та його характеристики.
3. Рівні емоційного реагування за С.Л.Рубінштейном.
4. Види емоційного реагування.
5. Компоненти емоційного реагування.
6. Емоціогенна ситуація.
7. Емоційний тон як вид емоційного реагування, його характеристики.
8. Емоція як вид емоційного реагування.
9. Настрій як вид емоційного реагування, його характеристики.
10. Підходи до класифікації емоцій. Види емоцій.
11. Позитивні та негативні емоції. Амбівалентність емоцій.
12. Стенічні та астенічні емоції.

13. Емоції очікування і прогнозу.
14. Емоції задоволення і радості.
15. Фрустраційні емоції.
16. Комунікативні емоції.
17. Інтелектуальні емоції.
18. Емоційні стани особистості.
19. Емоційні властивості людини.
20. Емоційна збудливість.
21. Емоційна глибина.
22. Емоційна ригідність-лабільність.
23. Емоційна стійкість.
24. Експресія та експресивність особистості.
25. Емоційність як інтегральна властивість особистості.
26. Співвідношення понять «емоція» і «почуття».
27. Почуття як стійке емоційне ставлення до значущого об'єкта.
28. Психологія формування та виникнення симпатії і антипатії.
29. Характеристики дружби, закоханості та любові: джерела, різновиди, відмінності від інших емоцій.
30. Психологічні особливості ворожості, заздрощів та ревнощів.
31. Психологічні особливості задоволеності та щастя та відчуття гордості.
32. Психологія страждання і депресії. Теорії депресії.
33. Страх і тривога як мотиваційні елементи активності особи. Теорії страху і тривоги.
34. Псевдопочуття.
35. Емоційно обумовлена (афективна) поведінка.
36. Модальнісні профілі (типи) емоційності.
37. Еволюційна теорія емоцій Ч.Дарвіна.
38. «Асоціативна» теорія емоцій В.Вундта.
39. «Периферійна» теорія емоцій У.Джемса – Г.Ланге.
40. Теорія У.Кеннона – П.Барда.
41. Психоаналітична теорія емоцій.
42. Біологічна теорія емоцій П.К.Анохіна.
43. Фрустраційні теорії емоцій.
44. Когнітивістські теорії емоцій (теорії “Я”, почуття та емоції, емоція як функція розуму).
45. Інформаційна теорія емоцій П.Сімонова.
46. Теорія диференціальних емоцій К.Ізарда.
47. Мотиваційна теорія емоцій Р.Ліппера.
48. Вікові і статеві особливості емоційної сфери особистості.
49. Патологія і емоції.
50. Методи вивчення емоційної сфери людини.

4. Питання модульної контрольної роботи (змістовий модуль II)

1. Основні ознаки волі як психологічного явища.
2. Чи є воля реальним психологічним феноменом?
3. Воля – це вольова регуляція чи довільне управління?
4. Витоки волі.
5. Боротьба мотивів та вольовий акт.
6. Формування та розвиток вольових процесів.
7. Опишіть довільні і вольові дії, їх структуру.
8. Охарактеризуйте усвідомленість і зумисність як ознаки довільного управління.
9. В чому полягає зв'язок довільного управління з мовними сигналами?
10. В чому суть уявлення як компоненту довільного управління.

11. Опишіть мимовільну ініціацію довільних дій.
12. Опишіть свідому ініціацію вольових дій.
13. Вольові дії. Психологічна структура простої та складної вольової дії.
14. Розвиток ідей про вольовий самоконтроль.
15. Роль зворотнього зв'язку та його механізмів в процесі самоконтролю. Довільна увага як інструмент самоконтролю.
16. Самоконтроль та автоматизація дій.
17. Вольова регуляція і «сила волі». Моральна оцінка проявів «сили волі»
18. Вольові стани та безвільна поведінка. Співвідношення вольової та емоційної регуляції.
19. Вольове зусилля як один із механізмів вольової регуляції. Природа вольового зусилля.
20. Самостимуляція як механізм актуалізації вольового зусилля. Характеристики і види вольового зусилля.
21. Воля як волюнтаризм.
22. Воля як «вільний вибір».
23. Воля як довільна мотивація.
24. Воля як повинність.
25. Воля як особлива форма психічної регуляції.
26. Воля як механізм переборювання зовнішніх і внутрішніх перешкод і труднощів.
27. Склад вольових якостей.
28. Структура та загальні характеристики вольових якостей.
29. Класифікація вольових якостей.
30. Виникнення довільних реакцій в онтогенезі.
31. Вікові особливості довільного управління.
32. Вікові зміни вольових якостей.
33. Стратегія і тактика розвитку «сили волі».
34. Формування морального компоненту «сили волі».
35. Розвиток вольових якостей особистості.
36. «Слабка воля», її причини та боротьба з нею.
37. Патологія волі.
38. Значення волі в організації діяльності та спілкування людини.
39. Екстенсивні методи вивчення вольової активності.
40. Експериментальна діагностика вольових якостей.

V. Підсумковий контроль

ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Мотивація як сукупність особистісних (стійких) і ситуативних (динамічних) факторів. Характеристика понять «мотивація», «потреба», «мотив» у психології.
2. Стадії розвитку мотивації, їх характеристика.
3. Мотив як складне інтегральне психічне утворення, структура мотиву.
4. Мотив самоствердження.
5. Мотив влади.
6. Мотив афіліації.
7. Мотив саморозвитку.
8. Мотив досягнення.
9. Просоціальні мотиви.
10. Мотивування та усвідомлення мотивів.
11. Онтогенетичні аспекти розвитку мотивації.
12. Ієрархічна модель класифікації потреб А.Маслоу.

13. Психологічні особливості екстринсивної (зовнішньої) та процесуально-змістовної (інтринсивної, внутрішньої) мотивації.
14. Загальна будова мотиваційної сфери людини, основні мотиваційні утворення, їх характеристика.
15. Психоаналітична теорія мотивації.
16. Механізми психологічного захисту особистості, їх характеристика.
17. Мотивація в теоріях біхевіоризму.
18. Мотивація в теорії поля Курта Левіна (поняття валентності, психологічного поля та польової поведінки).
19. Характеристика ефекту Зейгарнік (ефекту незавершеної дії).
20. Мотивація в теоріях властивостей (Ф.Лерш, Р.Кеттел, У.Маккдауголл, Г.Мюррей).
21. Теорії потреб: теорія гомеостазу, теорія К. Гольдштейна, теорія оптимальної активації.
22. Поняття про каузальну атрибуцію. Фундаментальна помилка атрибуції.
23. Структурні компоненти мотивації досягнення.
24. Залежність рівня досягнень від сили мотивації.
25. Психологічна характеристика мотивації допомоги, ситуативні фактори надання допомоги.
26. Психологічне пояснення феномену дифузії відповідальності.
27. Характеристика впливу соціальних норм на просоціальну поведінку (допомога, альтруїзм).
28. Мотивація влади. Егоцентрична і соціоцентрична влада.
29. Ерозія влади. Джерела (засоби) влади.
30. Психологічні теорії мотивації влади.
31. Мотивація агресії. Про- і антисоціальна агресія.
32. Теорії агресії (теорія потягів, фрустраційна теорія, теорія соціального научіння, теорія Л.Берковітца).
33. Ситуативні форми агресивної поведінки.
34. Залежність успіху від здібностей і мотивації досягнення.
35. Особистісна причинність як мотиваційний фактор.
36. Фактори, які підвищують та знижують переживання особистісної причинності.
37. Умови та фактори виникнення почуття безпорадності. Синдром набутої (завченої) безпорадності.
38. Концепція локуса контролю Роттера. Внутрішній і зовнішній локус контролю, їх характеристика.
39. Мотиваційна фіксація. Залежність мотиваційної фіксації від інтенсивності та глибини емоцій.
40. Поняття страху, тривоги, фобії. Характеристика причин страху.
41. Психоаналітична теорія страху З.Фрейда.
42. Теорія тривоги К.Хорні.
43. Психологічна характеристика симпатії та факторів, що впливають на неї.
44. Вплив позитивного підкріплення на розвиток симпатії.
45. Позитивне емоційне підкріплення: види, особливості, механізми дії.
46. Мотиваційне переключення і зумовлення.
47. Мотиваційна фіксація, умови її формування та роль у розвитку мотивації.
48. Механізми негативного підкріплення, їх особливості та ефективність.
49. Мотиваційний тренінг, його різновиди.
50. Мотивація навчання, її динаміка.
51. Мотивація трудової діяльності.
52. Поняття емоції, емоційного стану та емоційного переживання. Роль емоції в житті людини.
53. Емоційне реагування, його види та рівні.
54. Психологічні теорії емоцій.

55. Залежність успішності діяльності людини від сили її емоційного збудження.
 56. Воля і її основні признаки, функції та критерії волі.
 57. Поняття вольової дії, проста і складна вольова дія.
 58. Теорії волі.
 59. Вольові якості особистості.
 60. Вольова регуляція поведінки, зв'язок вольової регуляції з мотивацією діяльності

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Критерії оцінювання

Поточне опитування й модульний контроль здійснюються викладачем на заняттях протягом семестру в межах відповідного навчального модуля за графіком, затвердженим кафедрою загальної та соціальної психології.

Поточне опитування має на меті перевірку рівня знань студента при виконанні різного виду завдань на семінарських та лабораторних заняттях та завдань для самостійної роботи. Максимальний семестровий рейтинговий бал за модулі I, II, III, IV (поточне опитування на семінарських заняттях, лабораторні роботи та модульний контроль) становить 30 балів. За модуль V (індивідуальна робота) студент отримує 10 балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту, на що відводиться 60 балів. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за вивчення курсу – 100 балів.

1. Оцінка **поточної** роботи здійснюється на основі результатів оцінки виступів та участі у дискусіях студента на **семінарських** заняттях, виконання **лабораторних** робіт, результатів **тематичного і модульного** контролю знань.
2. Оцінка за виступи на **семінарах** виставляється за 5-бальною шкалою. Критерії оцінювання – свобода володіння матеріалом і понятійним апаратом, глибина і оригінальність міркувань, кількість опрацьованих джерел, вміння організовано і послідовно викласти думку. Непідготовленість студента до семінарського заняття оцінюється в 0 балів. Отримана на семінарських заняттях оцінка не підлягає Perezдачі. Активна участь студента в дискусії на занятті оцінюється додатково в 1-3 бала. Середня оцінка за виступи на семінарських заняттях протягом одного модуля переводиться у підсумкову п'ятибальну оцінку.
3. Оцінка за **лабораторний** практикум виставляється на основі захисту студентом проведених і належним чином оформлених лабораторних робіт. Оцінка виставляється за умови, що студент виконає всі передбачені планом модуля лабораторні роботи. Середня оцінка за лабораторні роботи, виконані в межах модуля, переводиться у підсумкову п'ятибальну оцінку.
4. **Тематичний** контроль знань проводиться у вигляді письмового контролю на заняттях в аудиторний час для оцінки рівня засвоєння теоретичного матеріалу. Середня оцінка за тематичні контрольні роботи, виконані в межах модуля, переводиться у підсумкову п'ятибальну оцінку.

5. **Модульний** контроль знань проводиться в вигляді письмової контрольної роботи відповідно до затвердженого графіку модульного контролю. Оцінка за модульну контрольну виставляється за п'ятибальною шкалою. Відсутність студента на модульній контрольній роботі оцінюється у „0” балів. Повторне написання модульної контрольної роботи для студента можливе при умові, якщо він був відсутній з поважної причини.
6. **Поточна семестрова оцінка** за роботу студента в семестрі складається з суми модульних оцінок (60 балів) і поточної оцінки, що максимально може складати 40 балів (у разі не написання МКР, студент може добрати бали на іспиті).
7. Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі іспиту, максимальна оцінка за який складає 60 балів.

Система нарахування балів:

поточне оцінювання та самостійна робота:

оцінка “відмінно” відповідає 5-ти балам за поточне опитування на семінарських заняттях, лабораторні роботи, тематичний та модульний контроль; 10-ти балам за індивідуальне завдання і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з психології мотивації. Тут оцінюються усні відповіді на семінарських заняттях і написання письмових робіт (модульної контрольної роботи, лабораторних робіт, індивідуальних завдань).

оцінка “дуже добре” відповідає 4 + балам за поточне опитування на семінарських заняттях, лабораторні роботи, тематичний та модульний контроль. 9-ти балам за індивідуальне завдання і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з психології мотивації з незначними помилками чи неточностями.

оцінка “добре” відповідає 4 балам за поточне опитування на семінарських заняттях, лабораторні роботи, тематичний та модульний контроль; 7-8-ми балам за індивідуальне завдання і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу.

оцінка “задовільно” відповідає 3 балам за поточне опитування на семінарських заняттях, лабораторні роботи, тематичний та модульний контроль; 5–6 балам за індивідуальне завдання і ставиться за знання базових питань теоретичного й практичного матеріалу.

оцінка “достатньо” відповідає -3 балам за поточне опитування на семінарських заняттях, лабораторні роботи, тематичний та модульний контроль; 3 балам за індивідуальне завдання і ставиться за незнання базових питань теоретичного і практичного матеріалу.

оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за поточне опитування на семінарських заняттях, лабораторні роботи, тематичний та модульний контроль; 0-2 балам за індивідуальне завдання і ставиться за незнання базових питань теоретичного і практичного матеріалу.

V. Підсумковий контроль

ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Мотивація як сукупність особистісних (стійких) і ситуативних (динамічних) факторів. Характеристика понять “мотивація”, “потреба”, “мотив” у психології.
2. Стадії розвитку мотивації, їх характеристика.
3. Мотив як складне інтегральне психічне утворення, структура мотиву.
4. Мотив самоствердження.

5. Мотив влади.
6. Мотив афіліації.
7. Мотив саморозвитку.
8. Мотив досягнення.
9. Просоціальні мотиви.
10. Мотивування та усвідомлення мотивів.
11. Онтогенетичні аспекти розвитку мотивації.
12. Ієрархічна модель класифікації потреб А.Маслоу.
13. Психологічні особливості екстринсивної (зовнішньої) та процесуально-змістовної (інтринсивної, внутрішньої) мотивації.
14. Загальна будова мотиваційної сфери людини, основні мотиваційні утворення, їх характеристика.
15. Психоаналітична теорія мотивації.
16. Механізми психологічного захисту особистості, їх характеристика.
17. Мотивація в теоріях біхевіоризму.
18. Мотивація в теорії поля Курта Левіна (поняття валентності, психологічного поля та польової поведінки).
19. Характеристика ефекту Зейгарнік (ефекту незавершеної дії).
20. Мотивація в теоріях властивостей (Ф.Лерш, Р.Кеттел, У.Маккдауголл, Г.Мюррей).
21. Теорії потреб: теорія гомеостазу, теорія К. Гольдштейна, теорія оптимальної активації.
22. Поняття про каузальну атрибуцію. Фундаментальна помилка атрибуції.
23. Структурні компоненти мотивації досягнення.
24. Залежність рівня досягнень від сили мотивації.
25. Психологічна характеристика мотивації допомоги, ситуативні фактори надання допомоги.
26. Психологічне пояснення феномену дифузії відповідальності.
27. Характеристика впливу соціальних норм на просоціальну поведінку (допомога, альтруїзм).
28. Мотивація влади. Егоцентрична і соціоцентрична влада.
29. Ерозія влади. Джерела (засоби) влади.
30. Психологічні теорії мотивації влади.
31. Мотивація агресії. Про- і антисоціальна агресія.
32. Теорії агресії (теорія потягів, фрустраційна теорія, теорія соціального научіння, теорія Л.Берковітца).
33. Ситуативні форми агресивної поведінки.
34. Залежність успіху від здібностей і мотивації досягнення.
35. Особистісна причинність як мотиваційний фактор.
36. Фактори, які підвищують та знижують переживання особистісної причинності.
37. Умови та фактори виникнення почуття безпорадності. Синдром набутої (завченої) безпорадності.
38. Концепція локуса контролю Роттера. Внутрішній і зовнішній локус контролю, їх характеристика.
39. Мотиваційна фіксація. Залежність мотиваційної фіксації від інтенсивності та глибини емоцій.
40. Поняття страху, тривоги, фобії. Характеристика причин страху.
41. Психоаналітична теорія страху З.Фрейда.
42. Теорія тривоги К.Хорні.
43. Психологічна характеристика симпатії та факторів, що впливають на неї.
44. Вплив позитивного підкріплення на розвиток симпатії.
45. Позитивне емоційне підкріплення: види, особливості, механізми дії.
46. Мотиваційне переключення і зумовлення.
47. Мотиваційна фіксація, умови її формування та роль у розвитку мотивації.

48. Механізми негативного підкріплення, їх особливості та ефективність.
49. Мотиваційний тренінг, його різновиди.
50. Мотивація навчання, її динаміка.
51. Мотивація трудової діяльності.
52. Поняття емоції, емоційного стану та емоційного переживання. Роль емоції в житті людини.
53. Емоційне реагування, його види та рівні.
54. Психологічні теорії емоцій.
55. Залежність успішності діяльності людини від сили її емоційного збудження.
56. Воля і її основні признаки, функції та критерії волі.
57. Поняття вольової дії, проста і складна вольова дія.
58. Теорії волі.
59. Вольові якості особистості.
60. Вольова регуляція поведінки, зв'язок вольової регуляції з мотивацією діяльності.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

ОСНОВНА:

1. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навч. Посібник. – К.: Либідь, 2002. – 304с.
2. Занюк С.С. Мотивація діяльності: спонукання, активність, успіх.-Луцьк, 1998.
3. Ильин Е.П. Эмоции и чувства. – Спб: Питер, 2001 (Серия «Мастера психологии»).
4. Ильин Е.П. Мотивы человека: теория и методы изучения. – К.: Вища школа – 1998. – 291с.
5. Ильин Е.П. Психология воли – Спб: Изд-во Питер, 2000. – 288 с. (серия “Мастера психологии”)
6. Кихтюк О. В. Психологія мотивацій та емоцій: методичні рекомендації для нормативної навчальної дисципліни підготовки бакалавра, спеціальності 053 «Психологія», за освітніми програмами «Психологія», «Практична психологія» / Кихтюк О. В. – Методичні рекомендації до навчального курсу – Луцьк : ПП Іванюк, 2018. – 24 с
7. Кихтюк О. В. Роль мотиваційних чинників в організаційній поведінці: теоретико-методологічний аналіз / Кихтюк О. В. // Психологічні перспективи. – Вип. 33. – Луцьк, 2019. – С. 126–137
8. Кихтюк О. В. Тестові завдання до навчального курсу «Психологія мотивацій та емоцій», спеціальності 053 «Психологія», за освітніми програмами «Психологія», «Практична психологія» / Кихтюк О. В. – Методичні рекомендації до навчального курсу – Луцьк : ПП Іванюк, 2020. – 24 с

ДОДАТКОВА

9. Алексеева М.И. Мотивы навчання учнів. Психологія навчання.- К., 1972
10. Алексеева М.И., Дригус М.Т. Дослідження мотиваційної сфери особистості підлітка. Вивчення особистості підлітка.-К.. 1994
11. Асеев В.Г. Мотивация поведения и формирование личности. – М., 1976. (*Мотивация: 6-39. Формирование личности и мотивации: 39-75, 135-143. Воспитание и мотивация: 144-155.*)
12. Бороздина Л.В. Исследование уровня притязаний: Учебное пособие. – М., 1986. (*Понятие уровня притязаний: 3-11. Уровень притязаний и личность: 31-40.*)

13. Братусь Б.С. Психологические аспекты нравственного развития личности. – М., 1977. (*Мотивация: 5-21*).
14. Василюк В.К. Психология переживания.- М., 1984
15. Вилюнас В.К. Психология эмоциональных явлений.- М., 1976.
16. Вилюнас В.К. Психологические механизмы мотивации человека. – М., 1990. (*Понятие мотивации: 11-45. Механизмы развития мотивации человека: 46-82. Мотивация и эмоции: 82-216. Мотивация и личность: 217-284.*)
17. Вилюнас В.К. Психологические механизмы биологической мотивации. – М., 1986. (*Мотивационные процессы в системе психического отражения: 3-16. Нужды и потребности: 48-78, 94-110. Мотивация и эмоции: 78-94. Инстинкты: 110-143*).
18. Гозман Л.Я. Психология эмоциональных отношений. -М.,1984
19. Гримак Л.П. Общение с собой: Начала психологии активности.-М., 1976
20. Додонов Б.И. В мире эмоций. – Киев, 1987. (*Эмоции и потребности: 18-22*).
21. Занюк С.С. Психологія мотивації та емоцій.- Луцьк, 1997.
22. Занюк С.С. Психологія мотивації. Теорія і практика мотивування. Мотиваційний тренінг. К., Ника-Центр, 2001. – 349с.
23. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навч. Посібник. – К.: Либідь, 2002. – 304с.
24. Занюк С.С. Мотивація діяльності: спонування, активність, успіх.-Луцьк, 1998.
25. Изард К. Психология эмоций / Перев. с англ. – СПб: Изд-во «Питер», 2000.
26. Ильин Е.П. Эмоции и чувства. – СПб: Питер, 2001 (Серия «Мастера психологии»).
27. Ильин Е.П. Мотивы человека: теория и методы изучения. – К.: Вища школа – 1998. – 291с.
28. Ильин Е.П. Психология воли – СПб: Изд-во Питер, 2000. – 288 с. (серия “Мастера психологии”)
29. Ковалев А. Г. О чувствах и эмоциях // Вопросы психологии.– 1957.– № 4.– С. 25–33.
30. Ковалев В.И. Мотивы поведения и деятельности. - М., 1998.
31. Леонтьев А.Н. Проблемы развития психики.- М., 1981.
32. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М., 1982. (*Мотивы, эмоции и личность: 189-206*).
33. Магун В.С. Потребности и психология социальной деятельности личности.- Л., 1983.
34. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навч. посіб.– 2-е вид., перероб., доп.– К., 2004.– С. 223–234.
35. Маркова А.К. Матис Т.А., Орлов А.Б. Формирование мотивации учения.-М., 1990. – 192с.
36. Маслоу А. Психология бытия.-К., 1997.
37. Матюхина М.В. Мотивация учения младших школьников.-М.,1984.
38. Мерлин В.С. Структура личности. Характер, способности, самосознание: Учебное пособие к спецкурсу. – Перм, 1990. (*Мотивация: 73-81*)
39. Миллер Д., Галантер Е., Прибрам К. Планы и структура поведения. – М., 1964. (*Мотивация поведения. Значимость, намерения и выполнение планов: 75-90. Инстинкты: 91-99*).
40. Москвичев С.Г. Проблемы мотивации в психологических исследованиях. – К.: Наукова думка. – 1975. – 143с.
41. Мотивация и эмоции // Современная психология: Справочное руководство / Под ред. В. Н. Дружинина.– М., 1999.– С. 346–362.
42. Муздыбаев К. Психология ответственности. – Л., 1983. (*Локус контроля личности: 43-89*).
43. Мясищев В.Н. Личность и неврозы. –Л., 1960. (*О потребностях как отношениях человека: 200-208. Проблема отношений человека и ее место в психологии: 209-230*).
44. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб.– К., 2000.– С. 379–393.
45. Немов Р.С. Психология. В 3-х т. Том 1. Общие основы психологии. М.: Владос. - С.461-508.

46. Психология эмоций. Тексты. Под ред. В.К.Вилюнаса, Ю.Б.Гиппенрейтер. – М. – 1984. – 286с.
47. Психология мотивации и эмоций: Хрестоматия / Под ред. Ю. Б. Гиппенрейтер, М. В. Фаликман.– М., 2002.
48. Рейковский Я. Экспериментальная психология эмоций.- М., 1979. – 391с.
49. Санникова О.П. Эмоциональность и регуляция активности общения // Вопросы психологии. – 1984. - №3. – С.123-128.
50. Селье Г. Стресс без дистресса. – М., 1982. (*Мотивация и стресс: 52-83*)
51. .Симонов П.В. Мотивированный мозг. Высшая нервная деятельность и естественнонаучные основы общей психологии. – М., 1987. (*Опыт классификации потребностей человека: 43-60*)
52. Симонов П.В. Эмоциональный мозг. Физиология. Нейроанатомия. Психология эмоций. – М.,1981. (*Потребности как основа и движущая сила человеческого поведения: 143-160*).
53. Столин В.В. Мотивация и самосознание./ Мотивация личности.- М., 1982.
54. Франкл В. Человек в поисках смысла.- М., 1993.
55. Фресс П., Пиаже Ж. Экспериментальная психология. – Вып. 5. – М., 1975. (*Мотивация: 15-110*).
56. Фрейд А. Психология «Я» и защитные механизмы.- М., 1993
57. Фрейд З. Психология бессознательного.- М., 1989.
58. Фромм Э. Человек для себя.- М., 1992.
59. Фромм Э. Искусство любить.- М., 1986
60. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. – М., 1986. – Т.1. (*Состояние исследований мотивации: 12-55. Основные направления исследований мотивации: 56-93. Мотивация и личность: 94-122. Ситуационные детерминанты поведения: 123-178. Когнитивная теория мотивации: 179-242. Тревожность и мотив достижения: 243-288. Социальные мотивы – аффилиация и власть: 289-337. Просоциальные и антисоциальные мотивы. Мотивация помощи и агрессия: 338-405*). Т. 2 (*Мотивация достижения: 5-59. Атрибуция каузальная: 60-187. Развитие мотивации и изменение мотивов: 270-339.*)
61. Хок Р. Р. Эмоции и мотивация // Хок Р. Р. 40 исследований, которые потрясли психологию.– С.Пб., 2003.– С. 213–257.
62. Чудновский В.Э. Воспитание способностей и формирование личности. – М., 1986. (*Познавательная потребность: 32-41*).
63. Шульга Т.И. Проблема волевой регуляции в онтогенезе // Вопросы психологии. – 1994. - №1.
64. Ярошевский М.Г. Психология в XX столетии: Теоретические проблемы развития психологической науки. – 2-е изд. – М., 1974. (*Фрейдизм и категория мотивации: 219-252*).
65. Якобсон П.Т. Психологические проблемы мотивации поведения человека.- М., 1969.
66. Яценко Т.С. Социально-психологическое обучение в подготовке будущих учителей. – Киев, 1987. (*Понятие психологической защиты и ее функции: 12-47*).